

آزمون ۳ از ۱۰

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دهم - مرحله سوم (۱۴۰۰/۰۹/۰۵)

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱)

۱. گزینه ۳ درست است.
کلیه معانی واژه‌ها: «غنا: آواز خوانی، سرود، نغمه، دستگاه موسیقی»
(سودایی: شیدا، شیفته، عاشق)، (وصلت: پیوند، پیوستگی)
۲. گزینه ۲ درست است.
واژه‌هایی که غلط معنی شده‌اند و اصلاح آنها عبارتند از:
(دولت آشیان: دولت‌سرا، آشیانه خوشبختی)، (رحمت: بخشش، مهربانی)، (ماسوا: همه مخلوقات، مخفف ماسوی الله، آنچه غیر از خداست)، (معاش: زندگی، زیست، زندگانی کردن)، (صورت شدن: به نظر آمدن، تصور شدن)، (دست‌برد دیدن: مورد حمله و هجوم قرار گرفتن)
۳. گزینه ۴ درست است.
مورد سؤال، واژه «سودا به معنی اندیشه، هوس، عشق» است.
۴. گزینه ۱ درست است.
واژه‌هایی که غلط املایی دارند و اصلاح آنها:
عزیمی ← عظیمی * سنا ← ثنا * الم ← عَلم * سورت ← صورت
۵. گزینه ۴ درست است.
واژه‌هایی که غلط املایی دارند و اصلاح آنها عبارتند از:
رقت ← رغبت * حصبت ← حسبت * ملاظمت ← ملازمت * قرض ← غرض
۶. گزینه ۲ درست است.
سه غلط متن عبارتند از: به ثواب ← به صواب * مضمن ← مزمن * محلك ← مهلك
۷. گزینه ۱ درست است.
(۱) همه تعلیمی به‌جز گوشواره عرش؛ گوشواره عرش جزو ادبیات پایداری/ مذهبی است. (۲) تعلیمی (۳) غنایی (۴) غنایی (مثنوی معنوی می‌تواند ادبیات تعلیمی نیز محسوب شود).
۸. گزینه ۳ درست است.
مطالعه آرایه‌های ابیات:
(۱) تشبیه: شمع روی * ایهام: پروانه: ۱- حشره‌ای ۲- جواز - اجاره‌نامه * فاقد تناقض
(۲) تضاد: جمعیت - افتراق (اتفاق - افتراق) فاقد تشبیه - تناقض - ایهام
(۳) تناقض: بین خرد و دیوانه (خرد و دیوانه گشتن) * ایهام: بو: ۱- عطر ۲- آرزو * تشبیه: سنبل زلف
(۴) تشبیه: شب سودا - فاقد ایهام (ایهام تناسب بر واژه بو: ۱- عطر ۲- امید که فقط معنای دوم کاربرد دارد) - فاقد تناقض
۹. گزینه ۳ درست است.
بررسی سجع جملات و ابیات:
(۱) منتظر - اثر * سوز - درد (۲ سجع)
(۲) ابدان - ارواح * صحت - راحت * بقا - لقا (۳ سجع)
(۳) حور - یار * حور - سرو * یار - سرو (حور - لاله - سجع ندارند) * غمگسار - بهار * غمگسار - جویبار * بهار - جویبار (۶ سجع)
(۴) خویش - درویش * خویش - پیش * درویش - پیش * حال - ناز (۴ سجع)
توجه: سجع چون جناس با دو واژه بررسی می‌شود که به آنها ارکان/ پایه‌ها می‌گویند. از طرفی برای تشخیص واژه‌های مسجع باید با انواع آن آشنا باشید.
۱۰. گزینه ۴ درست است.
وجه شبه‌ها:

(۱) کلّ مصراع اول (۲) بیستم - شکستم (۳) تاراج شدن (مورد تاراج قرار گرفتن)

(۴) در خرمن افتادن: (توجه: «در اندیشه» می‌تواند اضافه استعاری نیز باشد)

۱۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

جناس: (جا - تا) * استعاره: ای قطره (جان‌بخشی هم دارد) * حسن تعلیل: علت اینکه لاله، سرخ و چون پیاله شراب است این است که بی‌وفایی روزگار را می‌دانسته، برای خوش باش و بی‌توجهی به روزگار جام می‌در کف دارد * ایهام: بو: ۱- رایحه ۲- امید توجه: ابیات این سؤال در داشتن، بعضی آرایه‌ها مشترکند، مثلاً:
ابیات (الف و ب) حسن تعلیل نیز دارند. بیت (د) ایهام (باد در سر) و جناس نیز دارد.
و اما در مورد گزینه (ه): حتماً توجه داشته باشید که دو واژه زمانم - زمانت در اصل یک واژه و فاقد جناس هستند. (حروف الحاقی آنها جزو کلمه نیست) و البته فاقد هر گونه ایهامی

۱۲. گزینه ۱ درست است.

در گزینه پاسخ هیچ واژه دو تلفظی به چشم نمی‌خورد (قدر: تک تلفظی با یک معنا - با تلفظ دیگر، معنای دیگری می‌یابد) و نیز به دلیل وجود (را) فعل غیر اسنادی است (برای قدر فلک کمال و منزلتی وجود ندارد و ...) واژه‌های دو تلفظی در گزینه‌های دیگر: (۲) آشنا (۳) ساریان (۴) آینه - آسمان توجه: در گزینه «تو چون آینه ...» سه فعل اسنادی محذوف است.

۱۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترکیب اضافی (بستن مژگان)، ترکیب وصفی (این چمنستان)
(۲) (مژگان) واژه دو تلفظی - دو فعل غیر اسنادی (داد - رسید) یافت می‌شود.
(۳) جمله دو جزئی: (دانه به خرمن رسید)، جمله چهار جزئی: (ریشه به نخل آب داد)
(۴) آب: مفعول

۱۴. گزینه ۲ درست است.

منظور از استفهام انکاری یا تأکیدی، در واقع شنیدن پاسخ از طرف مخاطب نیست بلکه تأیید و همراهی مخاطب مورد نظر است. به واقع جواب این گونه پرسش‌ها، تکرار تأیید گونه آنهاست.
به این ترتیب: (۱) هیچ وقت (۳) نمی‌آید (۴) کار ندارد.
ولی در گزینه پاسخ، سراغ شخصی گرفته شده است که باید ابراز گردد.

۱۵. گزینه ۲ درست است.

نقش واژه‌های سروده:

امید (متمم)، وصل (اضافی گروه متممی)، مشکل (مسند)، قطع (نهاد)، زندگی (اضافی / گروه نهادی)، شوق (نهاد)، منزل (اضافی / گروه نهادی)، نزدیک (مسند: جمله چهار جزئی است. گذرا به مفعول و مسند)، راه (مفعول)، دور (گروه مفعولی)

۱۶. گزینه ۱ درست است.

نقش ضمائر پیوسته در گزینه‌ها:

(الف) ت: نهادی - اضافی (ب) ش: مفعولی - اضافی (ج) ش: مفعولی - اضافی (د) ش: مفعولی

۱۷. گزینه ۴ درست است.

معنی ردیف در شعر فارسی باید یکسان باشد. معنی واژه‌های یکسان در انتهای مصراع‌ها:

(۱) پرداخت: رها کرد - پرداخت: واگذار کرد (۲) است: داری - نه است: نیست (۳) خویش (در انتهای مصراع اول): خویشاوندان - خویش (در انتهای مصراع دوم): خود (۴) آفرین: آفریننده - آفرین: آفریننده

۱۸. گزینه ۳ درست است.

عبارت مرتبط با گزینه پاسخ: وَ بَذَلَ مُهَجَّتَهُ فَبِكَ لَيْسَتْ نَفْدٌ عِبَادَكَ مِنَ الْجَهَالَةِ وَ حَيْرَةُ الضَّلَالَةِ (او، حسین (ع) خوش را در راه تو داد تا)

۱۹. گزینه ۴ درست است.

مفهوم نمادین واژه‌ها:

(۱) کاروانسرا: دنیا * کاروان: حکومت‌ها (۲) شیران: افراد شجاع * شمع‌ها: افراد ارزشمند (ایثارگر) (۳) بوم: شومی و نکبت * باد: مرگ (۴) چوپان گرگ‌طبع: حکومت ستمگر * رمه: مردم

۲۰. گزینه ۲ درست است.

مفهوم همه ابیات: «تحمّل رنج و سختی در راه عشق است و اینکه نیروی عشق خیلی از مشکلات را آسان می‌کند» ولی مفهوم گزینه پاسخ: «رنج طاقت‌فرسای فراق» است.

۲۱. گزینه ۴ درست است.

مفهوم درست گزینه پاسخ: القای نهایت کرم و بخشش فرد

۲۲. گزینه ۱ درست است.

همه گزینه‌ها به «جفای یار» اشاره دارند و لی گزینه پاسخ به درخواست عاشق مبنی بر ترک جفا/ و تهدید به ترک عشق و معشوق اشاره می‌کند.

۲۳. گزینه ۲ درست است.

مفهوم بیت سؤال و گزینه پاسخ: عدم توانایی افراد در درک اسرار الهی است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

(۱) عدم آگاهی از اسرار غیب (۳) محبوب من، آشنای همگان است. (۴) عدم همراهی دیگران، درد ناآشنایی دیگران

۲۴. گزینه ۱ درست است.

مفهوم غم در گزینه پاسخ، غم مادی و منفی، غم تنیده با زندگی مادی است که با توکل به خدا برطرف می‌شود. ولی در گزینه‌های دیگر به غم معنوی، غم حاصل از عشق اشاره شده است.

۲۵. گزینه ۳ درست است.

بیت (ه) به عنوان مورد اضافه و دارای مفهوم (ترک عشق) است.

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): (آیاتنا: نشانه‌های ما)، (أخرج: بیرون آور)، گزینه (۳): (بسیار)، (بیر)، گزینه (۴): (الظلمات: تاریکی‌ها) نادرست هستند. ← کتاب ۱۰ (یخرج: در می‌آورد) ص ۳، (لقد أرسلنا... ب) کتاب ۱۰ ص ۱۹، (الظلمات و النور) ص ۱، (سوره ابراهیم: آیه ۵)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

ردّ گزینه (۱): جابه‌جایی معنایی (بسیاری از آن) و (کمی از آن)، ردّ گزینه (۲): (نفع زیاد) و (کثیره: بسیار)، ردّ گزینه (۴): (ینفع: سود می‌رساند)، نادرست هستند. ← کتاب ۱۰، ص ۷، درس ۱

۲۸. گزینه ۲ درست است.

ردّ گزینه‌های (۱ و ۳ و ۴): (شرطی اداره الجواز: پلیس اداره گذرنامه)، ردّ گزینه‌های (۳ و ۴): (یفتش: بازرسی می‌کند). نادرست هستند. ← کتاب ۱۰، ص ۳۰، درس ۳

۲۹. گزینه ۴ درست است.

ردّ گزینه (۱): (السفره العلمیه: سفر علمی)، و (بود)، ردّ گزینه‌های (۲ و ۳): (یوم الاثنین: روز دوشنبه)، نادرست هستند. ← کتاب ۱۰، (جهّز: مجهز کرد) ص ۳، درس ۱ و (أیام هفته) ص ۱۸، درس ۲

۳۰. گزینه ۱ درست است.

ردّ گزینه (۲): (یفقد: از دست می‌دهد)، (علی الأرض): ترجمه نشده، ردّ گزینه (۳): تفاوت معنایی و عدم ترجمه (سرعت)، (یفقد: از دست می‌دهد)، ردّ گزینه (۴): (یفقد: از دست می‌دهد)، (تساقط: پی‌درپی افتاد) نادرست هستند. ← کتاب ۱۰، ص ۲۶، درس ۳

۳۱. گزینه ۳ درست است.

ردّ گزینه‌های (۱ و ۲): (خمسین مژه: پنجاه برابر)، گزینه‌های (۱ و ۴): (تعلم: می‌دانی)، (یفوق: برتری می‌یابد) نادرست هستند. ← کتاب ۱۰، ص ۲۰، درس ۲.

۳۲. گزینه ۱ درست است.

ردّ گزینه (۲): (غیمه: ابر ج = غیوم) و فعل مضارع (ملاحظه می‌کردند) و (نبودند) ردّ گزینه (۳): (غیمه: ابر) (لیست متعلقه: متعلق نیست)، ردّ گزینه (۴): (سوداء: سیاه)، (لیست متعلقه: متعلق نیست) و (تصبح مفروشه: پوشیده می‌شود)، نادرست هستند. ← کتاب ۱۰، ص ۲۵، درس ۳

۳۳. گزینه ۲ درست است.

ردّ گزینه (۱): عدم ترجمه (حتی) و (البقاع: سرزمین‌ها) ← کتاب ۱۰، ص ۱۳، درس ۲
ردّ گزینه (۳): (اعمل: کار کن)، (یعیش: زندگی می‌کنی) به مستقبل ترجمه شده. ← کتاب ۱۰، ص ۷، درس ۱.
ردّ گزینه (۴): تفاوت معنایی: (انظر إلى ما قال: به آنچه گفته است بنگر) و (لانتظر إلى من قال: به آن که گفته است ننگر) ← کتاب ۱۰، ص ۷، درس ۱.

۳۴. گزینه ۳ درست است.

گزینه (۳): (خضرة: سرسبز) ← کتاب ۱۰، ص ۳، درس ۱

۳۵. گزینه ۴ درست است.

ردّ گزینه (۱): عدم ترجمه (آن) و (العالم) زائد است. ردّ گزینه (۲): (هذه: این) و (الغریبه: غریب)، ردّ گزینه (۳): عدم ترجمه (الظاهره: پدیده) و (العالم) زائد است، نادرست هستند. ← کتاب ۱۰، ص ۲۶، درس ۳

ترجمه درک مطلب:

«مردی در شهری دوردست زندگی می‌کرد و مال بسیاری داشت و هر روز عادتش بود که لباس‌های گران‌قیمت بپوشد و در بازار با غرور راه برود. یک روز، هنگامی که با تکبر در بازار راه می‌رفت از پشتش متوجه مردی شد که هیزم بسیاری بر پشتش حمل می‌کرد، و با بالاترین صدایی که داشت فریاد می‌زد: «راه را برای من باز کنید» و این سخن را بسیار تکرار می‌کرد. ولی بدون فایده... مرد ثروتمند قصد کرده بود که از جایش حرکت نکند، مردی که از پشت سر می‌آمد فقیر بود و با سرعت بسیار راه می‌رفت تا هیزم را خالی کند و هیزم تازه بیاورد و مرد فقیر سخنش را بار دیگر تکرار کرد و مرد ثروتمند سر جایش ایستاد. ناگهان، مرد مسکین [فقیر] با مرد ثروتمند متکبر تصادف کرد و لباس‌های گران‌قیمت مرد متکبر پاره شد و او را نزد قاضی برد. دو مرد نزد قاضی حاضر شدند، قاضی از فقیر پرسید: «برای چه با او تصادف کردی؟» فقیر جواب نداد و خشم قاضی برانگیخته شد و به ثروتمند گفت: «آیا نمی‌بینی که نمی‌تواند حرف بزند و توانایی شنیدن ندارد؟» در اینجا، مرد ثروتمند پاسخ داد: «جناب قاضی! این مرد سخن می‌گوید، زیرا با صدای بلند، بسیار فریاد می‌زد: «راه را برایم باز کنید» قاضی پاسخ داد: «پس تو شایسته مجازات هستی؛ چرا که صدای او را چند بار شنیدی و راه را برای او باز نکردی و [اکنون] خودت اعتراف کردی!»
*انتبه ← کتاب ۱۰، درس ۳، ص ۳۲ و (صرخ / یصرخ) در کتاب نهم آمده است.

۳۶. گزینه ۲ درست است.

براساس متن، گزینه (۲) تناسب بیشتری با متن دارد که در رابطه با تکبر است.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) میوه فروتنی، محبت است. (۲) تکبر (خودخواهی)، عیب‌ها را کسب می‌کند.
(۳) نتیجه عمل از جنس آن است. (۴) حقه و فریب در آتش است.

۳۷. گزینه ۴ درست است.

- (۱) مسکین در تصادف با ثروتمند معتمد بود. (معتمد نبود)
(۲) مغرور، متوجه فقری که جلوی (روبه‌رویش) راه می‌رفت، شد. (کان یمشی خلفه)
(۳) ثروتمند بر اشتباهش اعتراف کرد و عذرخواهی کرد. (در متن چیزی مبنی بر عذرخواهی ذکر نشده)
(۴) مسکین توانایی شنیدن داشت.

۳۸. گزینه ۱ درست است.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) مرد متکبر، سخن مرد فقیر را نشنید.
(۲) قاضی با هر دو مرد عادل بود.
(۳) فقیر نزد قاضی از مرد مغرور شکایت نکرد.
(۴) کسی که در بازار فریاد می‌زد، (مرد) مسکین بود.

۳۹. گزینه ۲ درست است.

برای چه مرد ثروتمند شایسته مجازات بود؟ زیرا مرد ثروتمند ...

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) باعث خشم قاضی شد.
(۲) راه را برای فقیر باز نکرد.
(۳) با غرور در بازار راه می‌رفت.
(۴) لباس‌هایش پاره شد و نزد قاضی رفت.

۴۰. گزینه ۳ درست است.

ردّ گزینه (۱): (ثلاثی مجرّد) و (لازم)، ردّ گزینه (۲): (باب تفعّل)، ردّ گزینه (۴): (لازم)، نادرست هستند.

۴۱. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): (مفرد) و (مضاف)، گزینه (۲): (مفرد)، گزینه (۳): (من الأعداد الترتیبیة)، نادرست هستند.

۴۲. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): (حروفه الأصلیة = ق ط ع) و (متعد)، گزینه (۳): (فعل مضارع) و (باب إفعال)، گزینه (۴): (مصدره: قطع)، (متعد)، نادرست هستند.

۴۳. گزینه ۳ درست است.

(مُضیاف) ص (= مِضیاف) ← کتاب ۱۰، ص ۱۷، درس ۲

۴۴. گزینه ۳ درست است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

ردّ گزینه (۱) چند سال داری؟ از عدد ترتیبی (شانزدهمین سال دارم) به جای عدد اصلی استفاده کرده ← کتاب دهم، ص ۱۷ درس ۲

گزینه (۲) ایران را چگونه یافتی؟ (من برای بار دوم می‌آیم)

ردّ گزینه (۴) آیا به کربلاء از قبل سفر کرده‌ای؟ «خیر، از قبل سفر کرده‌ام» که در صورت نفی جواب، پاسخ باید به (ماسافرت: سفر نکرده‌ام) تغییر می‌کرد.

۴۵. گزینه ۴ درست است.

ردّ گزینه (۱): (الدّین) و (الدنیا) متضاد نیستند، ردّ گزینه (۲): (فارغ: خالی) و (مغلّق: بسته) متضاد نیستند، ردّ گزینه (۳): (نام) و (رقد) مترادف هستند، (ابتعد) و (اقترب) در گزینه (۴) متضاد هستند.

۴۶. گزینه ۱ درست است.

سیب $۱۹ = ۴ - ۲۳$ (تسع عشره تفاحه)

انار $۸ = ۷ - ۱۵$ (ثمانی رمانات)

۴۷. گزینه ۲ درست است.

با توجه به معنی، (مکیّف الهواء) دستگاه تهویه هوا در تابستان (=حراره الصّیف) می‌باشد.

۴۸. گزینه ۳ درست است.

تنها گزینه ۳: (یستغفرون) بر وزن استفعال می‌باشد.

ردّ گزینه (۱): (تتکلم) بر وزن تفعّل، ردّ گزینه (۲): (یتجنّبون) بر وزن تفعّل، ردّ گزینه (۴): (تحملنا) بر وزن تفعّل هستند.

۴۹. گزینه ۴ درست است.

در عدد (۳۱) باید ابتدا یکان سپس دهگان قرار بگیرد، (=واحد و ثلاثون) درست است.

۵۰. گزینه ۲ درست است.

رَدّ گزینه (۱): (أموات م= موت)، رَدّ گزینه (۳): (أوقات م= وقت)، رَدّ گزینه (۴): (أصوات م= صوت)، با توجه به شکل اصلی مفرد آن جمع مؤنث سالم نیستند و جمع مکسر می‌باشند.

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۲ درست است.

آیه شریفه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَبَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ﴾ به موضوع هدفدار بودن و حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین اشاره دارد. صفحه ۵

۵۲. گزینه ۱ درست است.

علی(ع) می‌فرماید: ای مردم هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وا نگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد. صفحه ۵

۵۳. گزینه ۴ درست است.

پرسش منفی است و با توجه به اینکه حرکت گیاه به‌سوی اهداف خود طبیعی و حرکت حیوانات به‌سوی اهداف غریزی است، گزینه ۴ غلط است زیرا حرکت غریزی را به گیاه نسبت داده است. صفحه ۵ و ۶

۵۴. گزینه ۳ درست است.

واژه «لَاعِبِينَ» در آیه ۳۸ سوره دخان به معنای بازیچه است و نقطه مقابل عبارت قرآنی ﴿مَا خَلَقْنَا هُمَا إِلَّا لَلْحَقِّ﴾ از آن جایی که حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدفدار بودن آن است، بی‌هدف بودن است. صفحه ۵

۵۵. گزینه ۲ درست است.

تفاوت انسان و حیوان نه در هدفدار بودن و نه در دارا بودن ظرفیت و استعداد و نه در داشتن نقطه کمال در مسیر رشد است، بلکه یکی از تفاوت‌های اساسی انسان و حیوان در تنوع و متعدد بودن اهداف است. صفحه ۶.

۵۶. گزینه ۱ درست است.

تفاوت در شیوه پاسخگویی به استعدادها و ارزشمند شمردن فعالیت‌های مختلف به‌خاطر اختلاف در اهداف بوده و ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد. صفحه ۶

۵۷. گزینه ۳ درست است.

خداوند در آیه ۶۰ از سوره قصص می‌فرماید: آنچه به شما داده شده کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است. آیا اندیشه نمی‌کنید؟ صفحه ۷

۵۸. گزینه ۴ درست است.

اگر روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را به‌صورت بی‌پایان می‌خواهد شایسته است که تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد. صفحه ۱۱

۵۹. گزینه ۲ درست است.

خداوند آنچه در آسمان و زمین است را برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آن را در وجود او قرار داده است. این‌ها نشان می‌دهد خداوند متعال انسان را گرامی داشته و در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای برای او قائل شده است. صفحه ۱۹

۶۰. گزینه ۳ درست است.

خداوند در آیه ۵۸ سوره مائده می‌فرماید: آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرا می‌خوانید آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این خاطر آن است که آن‌ها گروهی هستند که تعقل می‌کنند. صفحه ۱۹

۶۱. گزینه ۴ درست است.

پرسش منفی است و پاسخ ۴ در مجموعه استعدادها سرمایه‌های الهی که خداوند در تکامل در اختیار انسان قرار داده است نیست. صفحه ۱۹ تا ۲۱.

۶۲. گزینه ۳ درست است.

خداوند در آیه ۳ سوره انسان می‌فرماید: ما راه به او نشان دادیم یا سپاسگزار خواهد بود و یا ناسپاس؛ در این آیه به این اشاره شده است که خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفریده و مسئول سرنوشت خود قرار داده است. صفحه ۲۰

۶۳. گزینه ۲ درست است.

شعر یاد شده در ادامه فرمایش علی(ع) است که می‌فرماید: هیچ چیزی را مشاهده نکردم، مگر اینکه خدا را قبل از آن و بعد از آن و با آن دیدم. صفحه ۲۰

۶۴. گزینه ۱ درست است.

آیه ۲ سوره قیامت ﴿وَلَا أَقْسَمُ بِالنَّفْسِ الْوَاهِیَةِ﴾ به وجود نیروی درونی به نام «نفس لوامه» که انسان را در برابر ارتکاب گناه سرزنش نموده و او را به جبران وادار می‌کند، اشاره دارد. صفحه ۲۱

۶۵. گزینه ۴ درست است.

خداوند در آیه ۱۰ سوره ملک از زبان اهل دوزخ علت جهنمی شدن آن‌ها را این گونه بیان می‌کند: اگر ما گوش شنوا داشتیم و یا تعقل می‌کردیم، در میان دوزخیان نبودیم. صفحه ۱۹

۶۶. گزینه ۲ درست است.

کار شیطان وسوسه و فریب دادن است و جز این راه نفوذ دیگری در ما ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم. صفحه ۲۳

۶۷. گزینه ۳ درست است.

سوره انعام آیه ۴۳: شیطان هر کاری را که گنهکاران می‌کردند در نظرشان زینت می‌داد. سوره محمد(ص) آیه ۲۵: کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، پشت به حق کردند. شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده.... صفحه ۲۴

۶۸. گزینه ۱ درست است.

شعر جناب عطار نیشابوری در آغاز درس سوم (خود حقیقی) به بعد غیر جسمانی یا همان روح در وجود انسان اشاره دارد: جان بلندی داشت، تن پستی خاک
مجتمع شد خاک پست و جان پاک صفحه ۳۰

۶۹. گزینه ۲ درست است.

انسان در این قبیل خواب‌ها که به آن رؤیای صادقانه می‌گویند از ظرف زمان و مکان خارج شده به گذشته یا آینده می‌رود در حالی که جسم او در رختخواب است ... صفحه ۳۳ و ۳۴

۷۰. گزینه ۴ درست است.

پرسش منفی است و گزینه ۴ به ویژگی‌های بعد غیر جسمانی یا همان روح انسان، یعنی ثبات شخصیت یا «من» با وجود تغییرات گسترده در بُعد جسمانی، اشاره دارد. صفحه ۳۶

۷۱. گزینه ۱ درست است.

پیامبر اکرم(ص) می‌فرماید: برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید، بلکه برای بقا آفریده شده‌اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شوید. صفحه ۳۹

۷۲. گزینه ۳ درست است.

خداوند در آیه ۶۴ سوره عنکبوت می‌فرماید: این زندگی دنیا جز سرگرمی و بازی نیست صفحه ۴۰

۷۳. گزینه ۴ درست است.

با اعتقاد به معاد، پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می‌شود و شور و نشاط زندگی را فرا می‌گیرد، قرآن کریم می‌فرماید: ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَغَمَلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ این شور و نشاط به این دلیل است که هیچ یک از کارهای نیک انسان در جهان آخرت بدون پاداش نمی‌ماند. صفحه ۴۰

۷۴. گزینه ۱ درست است.

رسول خدا(ص) در پاسخ به این سوال که با هوش‌ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟ می‌فرماید: آنان که فراوان به یاد مرگ هستند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند. صفحه ۳۹

۷۵. گزینه ۳ درست است.

امام حسین (ع) خطاب به یاران خود فرمود:

مرگ چیزی نیست، مگر پلی که شما را از ساحل سختی‌ها به ساحل سعادت و بهشت پهن‌آور و نعمت جاوید عبور می‌دهد. پس کدامیک از شما کراهت دارد که از زندان به قصر منتقل شود؟ صفحه ۴۱

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

اگر شما تصمیم بگیرید که چند روزی را برای گردش و تفریح به یکی از شهرهای زیبای داخل کشور مسافرت کنید، برای برخورداری هر چه بیشتر از امکانات آن شهر نیازمند پاره‌ای اطلاعات و معلومات هستید. ... و اصولاً باید نخست از خود بپرسید که چرا از میان تمام شهرها، شهر مورد نظر را برای مسافرت برگزیده‌اید. صفحه ۳

۵۲. گزینه ۱ درست است.

لازمه انتخاب هدف و سپس برنامه‌ریزی برای رسیدن به آن، داشتن شناخت و آگاهی است. باید توجه داشت که برنامه‌ریزی، اصولاً بعد از انتخاب هدف، صورت می‌گیرد. صفحه ۳

۵۳. گزینه ۴ درست است.

براساس مطالب این درس، جهان‌بینی یعنی «مجموعه هست‌ها و نیست‌ها» و ایدئولوژی یعنی «مجموعه بایدها و نبایدها». بدین ترتیب می‌توان موضوعات این دو حوزه را به‌خوبی از هم تشخیص داد. باید توجه داشت که «هدف از خلقت انسان» که زیرمجموعه «هدف خلقت» است، در جهان‌بینی مورد بحث قرار می‌گیرد؛ برخلاف «هدف انتخابی انسان» که در واقع نتیجه همان «بایدها و نبایدها» یا «ایدئولوژی» است. صفحه ۴

۵۴. گزینه ۳ درست است.

همان توضیحات سؤال قبلی.

۵۵. گزینه ۲ درست است.

همان توضیحات سؤال قبلی.

۵۶. گزینه ۱ درست است.

اگر جهان‌بینی انسان ناقص باشد یا منطبق بر حقایق نباشد، آدمی در انتخاب هدف و راه و رسم زندگی، دچار لغزش و خطا خواهد گردید و چه‌بسا که به‌علت ناقص و محدود بودن آگاهی و شناخت حتی از خطای خود نیز غافل گردد و نسبت به لغزش خویش نیز بی‌خبر ماند. صفحه ۶

۵۷. گزینه ۳ درست است.

هر فردی باید در به‌دست آوردن یک بینش درست نسبت به جهان بکوشد و جهان‌بینی خود را بر پایه‌های محکم استوار گرداند. بنابراین قبل از این‌که درباره چگونگی زندگی فردی و اجتماعی به بحث و گفتگو بنشینیم یا به مطالعه در مسائل اخلاقی، سیاسی، اقتصادی و غیره بپردازیم، نخست باید به بحث پیرامون مسائل اساسی جهان‌بینی بپردازیم؛ زیرا نتیجه‌ای که از این بحث گرفته می‌شود، در جهت‌گیری‌های سیاسی، اقتصادی و اخلاقی ما تأثیر عمیقی بر جای خواهد گذارد. صفحه ۶

۵۸. گزینه ۴ درست است.

اساسی‌ترین پایه‌ای که هر جهان‌بینی بر آن استوار است، عبارت است از اعتقاد یا بی‌اعتقادی نسبت به خدا؛ زیرا این امر تنها یک عقیده ساده نیست که تأثیری در سایر افکار و معتقدات انسان نداشته باشد، بلکه یک باور اساسی است که تمام موضع‌گیری‌های انسان را به‌گونه‌ای عمیق تحت تأثیر خود قرار می‌دهد.

باید توجه داشت که گزینه‌های ۱ و ۲، تعابیر دیگری از سؤال هستند و گزینه ۳ نیز درست نیست؛ زیرا تا قبل از تعیین تکلیف اعتقاد یا بی‌اعتقادی نسبت به خدا، هنوز هدفی برای انسان در نظر گرفته نشده است! صفحه ۷

۵۹. گزینه ۲ درست است.

بینش مبتنی بر ایمان به خدا، علاوه بر این‌که جهان‌آفرینش را خودکفا نمی‌شناسد، آن را دارای حساب و کتاب و شعور و

تدبیر نیز می‌داند. صفحه ۷

۶۰. گزینه ۳ درست است.

بینش مبتنی بر ایمان به خدا، علاوه بر این که جهان آفرینش را خودکفا نمی‌شناسد، آن را دارای حساب و کتاب و شعور و تدبیر نیز می‌داند و ... در این عالم همه چیز را حسابی است و هیچ عملی از اعمال انسانی نیز هر قدر خرد و ناچیز هم که باشد، از بین نمی‌رود و در دفتر هستی درج می‌گردد. این چنین برداشتی از انسان و جهان هستی، آدمی را از چنگال احساس پوچی و بیهودگی می‌رهاند و او را به گونه‌ای عمیق در برابر کوچک‌ترین اعمال و حرکاتش مسئول می‌گرداند. صفحه ۷

۶۱. گزینه ۴ درست است.

لازمه انتخاب هدف و سپس برنامه‌ریزی برای رسیدن به آن، داشتن شناخت و آگاهی است. صفحه ۳
از لحاظ منطقی نیز هیچ مسئله‌ای به اندازه این موضوع از اهمیت برخوردار نیست که آیا جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم مبدأ و معاد یا آغاز و انجامی دارد و آن را صاحبی هست یا نه؛ من نخواهم در دو عالم بنگریست / تا ندانم این دو مجلس، آن کیست صفحه ۷ و ۸

۶۲. گزینه ۳ درست است.

اگر کسی زندگانی ابدی خویش را در نظر آورد و بدان معرفت و آگاهی حاصل نماید، تمام مسائل سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مربوط به زندگی این جهانی او نیز ارزش و اهمیت خاصی پیدا میکند، اما برعکس اگر چنان واقعیت بزرگی را نادیده بگیریم، آیا تمام آن‌ها امری گذرا و موقت نمی‌شوند؟
باید توجه داشت که در نظر داشتن زندگانی ابدی، قطعاً به تلاش بیشتر برای آن دنیا منجر نخواهد شد و در بیشتر اوقات، غفلت‌ها موجب دلبستگی به دنیا می‌شود! صفحه ۸

۶۳. گزینه ۲ درست است.

در جهان‌بینی مذهبی، دامنه هستی از عالم ماده و طبیعت تجاوز می‌کند و شامل «جهان غیب» نیز می‌شود که همگی از مبدأ هستی، یعنی ذات خداوندی سرچشمه می‌گیرند. صفحه ۸

۶۴. گزینه ۱ درست است.

این چنین تصویری از جهان و حیات انسانی که از ناحیه عقل سلیم بشری نیز تأیید و اثبات می‌گردد، از طریق وحی و به‌وسیله پیامبران بیان می‌گردد و برنامه و روشی هم که آدمی را در این صحنه پرشکوه آفرینش به سعادت جاوید و مقصود نهایی برساند، همراه آن تعلیم می‌شود. صفحه ۸

۶۵. گزینه ۴ درست است.

به این ترتیب می‌توان دریافت که بینش مذهبی براساس سه اصل اساسی توحید، نبوت و معاد و استوار است و در این میان اصل «توحید» اساس و شالوده اصول دیگر را تشکیل می‌دهد. صفحه ۹

۶۶. گزینه ۲ درست است.

با توجه به آنچه گفته شد، اینک می‌توان به‌خوبی دریافت که در مطالعه و بررسی هر مکتب آنچه باید نخست مورد ارزیابی منطقی قرار گیرد، جهان‌بینی آن است و در بررسی جهان‌بینی نیز آنچه باید قبل از همه، مورد توجه و بررسی واقع‌بینانه قرار گیرد، پایه‌های اساسی و اصول بنیادین آن است و در این میان، آنچه در رأس سایر اصول جهان‌بینی قرار دارد، عبارت است از موضوع مبدأ هستی، یعنی «خدا». صفحه ۹

۶۷. گزینه ۳ درست است.

در بینش مذهبی، هم جهان‌بینی توحیدی است؛ یعنی همه هستی‌ها از خداوند سرچشمه می‌گیرد و هم ایدئولوژی آن توحیدی است؛ یعنی تمام برنامه و خط مشی زندگی انسان، منطبق بر فرمان و هدایت الهی است. صفحه ۹

۶۸. گزینه ۱ درست است.

آدمی از ابتدای زندگی در برخورد با جهان و طبیعت، خواه‌ناخواه آن را شناسایی می‌کند و به آن آگاه می‌شود و بدین ترتیب با واقعیت‌های هستی، یکی پس از دیگری آشنایی حاصل می‌کند. صفحه ۱۲

۶۹. گزینه ۲ درست است.

چیزهای بسیاری را نه با مشاهده مستقیم، بلکه از راه غیر مستقیم درک و شناسایی می‌کنیم؛ یعنی با بهره‌گیری ابتدایی از

مشاهده و حس و سپس با یاری گرفتن از نیروی خرد و اندیشه آن‌ها را دریافت می‌کنیم.

باید توجه داشت که در مشاهده غیر مستقیم دریافت درونی نقشی ندارد. صفحه ۱۲
شناخت عقلی- در این روش، به جای استفاده از شیوه حسی و تجربی، تنها از نیروی عقل و استدلال استفاده می‌شود. صفحه ۱۶

۷۰. گزینه ۴ درست است.

حتی ناتوانی ما از درک و شناخت مستقیم و غیر مستقیم چیزی، هرگز نمی‌تواند دلیل نیستی آن باشد، مگر این‌که برای نیستی آن، دلیل کافی در دست داشته باشیم. صفحه ۱۴

۷۱. گزینه ۱ درست است.

بین «نیست» و «نمی‌دانم» مرز وجود دارد که آن دو را از هم جدا می‌کند و نباید این مرز را نادیده گرفت و آن دو را به هم آمیخت. همین آمیختن مرز «نمی‌دانم» و «نیست» منشاء انحرافات بزرگ فکری در بسیاری از مکتب‌ها گردیده است. صفحه ۱۵

۷۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به اثر می‌توان به مؤثر رسید و از معلول پی به علت برد. این سخن نه تنها صحیح و معقول است، بلکه کاخ علم بشری بر پایه آن نهاده شده است و چه بسیارند مسائل علمی که با توجه به این حقیقت به دست آمده‌اند. اگر انسان این حقیقت را نمی‌شناخت یا در آن شک و تردید روا می‌داشت، هرگز این همه مسائل علمی، یکی بعد از دیگری به دست نمی‌آمد و علوم تجربی پایه و مایه نمی‌گرفت. صفحه ۱۵

۷۳. گزینه ۴ درست است.

هر چیز بسته به ویژگی‌هایی که دارد، باید از راه صحیح و به روش درست خود، به دست آید. صفحه ۱۶

۷۴. گزینه ۱ درست است.

نوع و جنس اجزای یک مجموعه منظم به گونه‌ای انتخاب می‌شوند که خاصیت معین داشته و عمل خاصی را انجام دهند. صفحه ۲۰

۷۵. گزینه ۳ درست است.

پیش‌بینی‌های خاصی که به منظوره‌های پیشرفته‌تر و هدف‌های عمیق‌تر و همراه با آینده‌نگری دقیق انجام می‌گیرد، در پدیده «نظم» قابل ملاحظه است. قرار دادن دریچه اطمینان بر روی دستگاه‌های بخار برای جلوگیری از انفجار و وجود دستگاه‌های تولید مثل در موجودات زنده و احساس درد و ناراحتی هنگام بروز بیماری به عنوان زنگ خطر، همه از این نوع‌اند. صفحه ۲۲

انگلیسی (۱)

۷۶. گزینه ۳ درست است.

گزینه فعل اصلی ساده + **be going to** درست و برای بیان زمان آینده همراه با تصمیم و قصد می‌باشد. وجود فعل **decided** در جمله اول نشان می‌دهد که شخص با تصمیم کار خودش را انجام خواهد داد.
..... + فعل اصلی ساده + **be + going to** + فاعل

۷۷. گزینه ۴ درست است.

جمع اسم **wife** به عنوان یک اسم بی‌قاعده است. اسم کلمه **child** که مفرد می‌باشد و اسم جمع آن **children** می‌باشد و به معنی بچه‌ها است.

۷۸. گزینه ۱ درست است.

برای هر کلمه‌ای که حرف اول آن صدای «یو» تلفظ شود از حرف تعریف نامعین **a** استفاده می‌شود هر چند صدای (**u**) جزو حروف صدادار (**o, e, i, a, u**) می‌باشد. نکته دیگر این است که قبل از اسم نامعین به کار می‌رود و کلمه **little** در این جمله به معنی کوچک یعنی **small** می‌باشد و قبل از اسم قابل شمارش به کار می‌رود. کلمه **a little** به معنی مقدار کمی می‌باشد که قبل از اسم غیر قابل شمارش به کار می‌رود. حرف تعریف **the** قبل از اسم‌هایی که معین و مشخص باشد به کار می‌رود و

همچنین با این ترکیب حرف اضافه + اسم + **the** + حرف تعریف معین **the** به کار می رود.

۷۹. گزینه ۲ درست است.

اسم **umbrella** با صدای «آ» تلفظ می شود و صدای یو (**u**) را نمی دهد، بنابراین قبل از **umbrella** باید حرف تعریف **an** به کار می رود چونکه حرف اول کلمه **umbrella** صدادار می باشد. همچنین **knives** اسم جمع کلمه **knife** است. علاوه بر این، کلمه **in the market place** یک قید مکان است و باید در این جمله بعد از مفعول یعنی **an umbrella and knives** به کار رود و قید زمان همیشه در آخر جملات به کار می رود.

۸۰. گزینه ۴ درست است.

سال نو یک زمان خیلی خوبی است که بسیار زیاد به ما خوش می گذرد و همچنین از خویشاوندان دیدن می کنیم و در خانه های خود در کنار هم یا دور هم هستیم.

(۱) انسان ها (۲) کارگران مزرعه، زارع

(۳) خارجی ها (۴) خویشاوندان، فامیل ها

۸۱. گزینه ۱ درست است.

روستاییان برخی پرندگان و حیوانات که در جنگل ها در طی سال زندگی می کنند، شکار می کنند، این می تواند باعث برخی مشکلات برای حیات وحش در آن منطقه شود.

(۱) شکار کردن / وحش، وحشی (۲) افزایش دادن / اجتماعی

(۳) محافظت کردن / طویل، طولانی (۴) نجات دادن / وحش یا وحشی

۸۲. گزینه ۳ درست است.

ساختمانی وجود دارد که از آن جا دانشمندان می توانند سیارات، ستارگان، آب و هوا و غیره را تماشا کنند و یا مورد بررسی قرار دهند، آن یک رصدخانه می باشد.

(۱) قمر، ماهواره (۲) تلسکوپ (۳) رصدخانه (۴) ستاره زحل

۸۳. گزینه ۲ درست است.

پدرم به من یک هدیه عالی داد وقتی که تمام امتحانات خودم را خیلی خوب قبول شدم.

(۱) اشاره، راهنمایی (۲) هدیه، کادو (۳) نشانه، تابلو (۴) عنصر، ارکان

۸۴. گزینه ۳ درست است.

با مطالعه بسیار زیاد و داشتن دانش خوبی از موضوعات درسی شان، دانش آموزان می توانند آماده باشند تا نظرات خودشان را توضیح بدهند و دفاع کنند.

(۱) حمل کردن (۲) جمع آوری کردن (۳) دفاع کردن (۴) محافظت کردن

۸۵. گزینه ۱ درست است.

مینا هم سن من است اما در حقیقت او ۴ سال از من جوان تر می باشد. فکر می کنم او از یک سبک زندگی سالمی را پیروی کرده است.

(۱) در واقع / سالم (۲) خصوصاً / شگفت انگیز، عالی

(۳) بر حسب امید / طبیعی (۴) واقعاً / مشهور

۸۶. گزینه ۲ درست است.

ما یک معلم انگلیسی داریم که روزانه یک پاکت سیگار می کشد و زمانی که وارد کلاس می شود، سیگارش را خاموش می کند.

(۱) خاموش کردن (وسایل برقی و شیر آب) (۲) خاموش کردن (سیگار و آتش)

(۳) ترک کردن، رها کردن (۴) بریدن (درخت و غیره)

۸۷. گزینه ۴ درست است.

در ایران برخی شهرهای بزرگ از قبیل تهران، شیراز و تبریز آلودگی هوا و ترافیک زیادی در خیابان ها دارند.

(۱) علاوه بر (۲) به جای (۳) به جای، در عوض (۴) از قبیل، مثل، مانند

۸۸. گزینه ۱ درست است.
(۱) دریافت کردن (۲) تمام کردن (۳) پوشش دادن (۴) حمل کردن
۸۹. گزینه ۲ درست است.
(۱) نابود کردن (۲) حمایت یا پشتیبانی کردن (۳) حمل کردن (۴) جمع آوری کردن
۹۰. گزینه ۴ درست است.
(۱) عنصر (۲) مواد، ماده (۳) حلقه (۴) اندازه
۹۱. گزینه ۳ درست است.
(۱) دایره (۲) عنصر (۳) جرم، توده (۴) سنگ، کانی
۹۲. گزینه ۱ درست است.
(۱) تغییر یافتن (۲) پس انداز کردن، نجات دادن (۳) نگه داشتن (۴) ورزش کردن، تمرین کردن
۹۳. گزینه ۲ درست است.
- متن اساساً به ما دربارهٔ آلودگی هوا از طریق منابع مختلف می‌گوید.
۹۴. گزینه ۳ درست است.
- بر طبق متن، کدام یک از موارد زیر باعث آلودگی هوا نمی‌شود؟
- ماشین‌های برقی
۹۵. گزینه ۴ درست است.
کلمه **contributes** که در متن زیر آن خط کشیده شده است به معنی کمک کردن، نقش داشتن است.
(۱) توسعه یافتن (۲) حمل کردن (۳) بردن و گرفتن (۴) کمک کردن
۹۶. گزینه ۳ درست است.
- بر طبق متن، منابعی که باعث آلودگی هوا می‌شوند، شامل ماشین‌ها، کارخانه‌ها، اشغال و دود یا گاز از چیزهایی مختلف می‌باشند.
۹۷. گزینه ۲ درست است.
- متن عمدتاً دربارهٔ انرژی و فعالیت است.
۹۸. گزینه ۱ درست است.
- در سیستم مدرن، مقدار انرژی بر حسب ژول اندازه‌گیری می‌شود.
۹۹. گزینه ۴ درست است.
- براساس متن کدام یک از موارد زیر درست نیست؟
- بدن در هنگام خواب نیاز به انرژی ندارد.
۱۰۰. گزینه ۱ درست است.
- مردم یا انسان‌ها به انرژی کمتری نیازمند هستند زمانی که آن‌ها مسن‌تر می‌شوند.

ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

$$a^2 + (a+2)^2 - (a+a+2) = 222$$

$$a^2 + a^2 + 4a + 4 - a - a - 2 = 222$$

$$2a^2 + 2a - 220 = 0$$

$$a^2 + a - 110 = 0 \Rightarrow (a+11)(a-10) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = -11 & \text{غ ق} \\ a = 10 & \text{ق ق} \end{cases} \Rightarrow a+2 = 12$$

$$1+0+1+2 = 4$$

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

$$x' + x'' = -\frac{m}{2}$$

$$\begin{cases} x' \cdot x'' = 1 \\ x' = 4x'' \end{cases} \Rightarrow 4x''^2 = 1 \Rightarrow x''^2 = \frac{1}{4} \Rightarrow x'' = \pm \frac{1}{2} \Rightarrow x' = \pm 2$$

$$-\frac{1}{2} - 2 = -\frac{m}{2} \Rightarrow m = 5$$

$$\frac{1}{2} + 2 = -\frac{m}{2} \Rightarrow m = -5$$

$$2x^2 + 5x + 2 = 0 \Rightarrow x' = -\frac{1}{2}, x'' = -2, x' > x''$$

$$5 + \left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{9}{2}$$

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

اگر $x' = \frac{1-\sqrt{5}}{2}$ یک ریشه معادله $x^2 + bx + c = 0$ باشد، آنگاه ریشه دیگر معادله برابر $x'' = \frac{1+\sqrt{5}}{2}$ است.

$$S = x' + x'' = \frac{1-\sqrt{5}}{2} + \frac{1+\sqrt{5}}{2} = 1$$

$$P = x' \cdot x'' = \frac{1-\sqrt{5}}{2} \cdot \frac{1+\sqrt{5}}{2} = -1$$

$$x^2 - x - 1 = x^2 + bx + c \Rightarrow b = -1, c = -1$$

$$b + c = -1 - 1 = -2$$

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{\text{وزن طلا}}{\text{وزن مس}} = 9$$

فرض: وزن مس در انگشت قبل از ذوب برابر x باشد

$$9x + x = 10x$$

وزن انگشت قبل از ذوب:

$$10x + 2$$

وزن انگشت جدید:

$$\frac{\text{وزن طلا}}{\text{وزن انگشت جدید}} = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{9x}{10x+2} = \frac{3}{4}$$

$$36x = 30x + 6 \Rightarrow 6x = 6 \Rightarrow x = 1$$

بنابراین وزن انگشتر قبل از ذوب:

$$10X = 10 \times 1 = 10 \text{ گرم}$$

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{\cancel{X} + \cancel{X} - 2 - \cancel{X} - \cancel{X}}{\cancel{X^2} - 1} = \frac{8X^2 - 5X^3 + 5X}{8X(\cancel{X^2} - 1)}$$

$$-2 = \frac{\cancel{X}(8X - 5X^2 + 5)}{8\cancel{X}}$$

$$-5X^2 + 8X + 21 = 0 \Rightarrow X = \frac{-4 \pm \sqrt{16 + 105}}{-5} = \frac{-4 \pm 11}{-5} = \begin{cases} 3 \\ -\frac{7}{5} \end{cases}$$

$$3 - \left(-\frac{7}{5}\right) = \frac{22}{5}$$

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

$$P(x) = R(x) - C(x)$$

$$P(x) = (-400x^2 + 100000x) - (8000000 - 20000x)$$

$$32000000 = -400x^2 + 120000x - 8000000$$

$$400x^2 - 120000x + 40000000 = 0$$

$$x^2 - 300x + 100000 = 0 \Rightarrow (x - 500)(x + 200) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 500 & \text{ق ق} \\ x = -200 & \text{غ ق ق} \end{cases}$$

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

$$(x+3)^2 + x^2 = (x+6)^2$$

$$x^2 + 6x + 9 + x^2 = x^2 + 12x + 36$$

$$x^2 - 6x - 27 = 0 \Rightarrow x = \frac{3 \pm \sqrt{9 + 27}}{1} = \begin{cases} 9 & \text{ق ق} \\ -3 & \text{غ ق ق} \end{cases}$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{12 \times 9}{2} = 54$$

$$\text{مساحت باقی مانده} = 168 - 54 = 114$$

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

فرض: فاصله هر طرف فرش تا کنار دیوار برابر x باشد.

$$(5-2x)(3-2x) = 11/96$$

$$4x^2 - 16x + 15 = 11/96$$

$$4x^2 - 16x + 3/04 = 0 \Rightarrow x = \frac{8 \pm \sqrt{64 - 12/16}}{4} = \frac{8 \pm \sqrt{51/16}}{4}$$

$$x = \frac{8 \pm 7/2}{4} = \begin{cases} \frac{15/2}{4} = 3/8 & \text{غ ق ق} \\ \frac{9/8}{4} = 9/32 & \text{ق ق} \end{cases}$$

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

$$\Delta = (-m)^2 - 4(2)(m+2) = 0$$

$$\Delta = m^2 - 8m - 16 = 0$$

$$m = \frac{4 \pm \sqrt{16+16}}{1} = 4 \pm \sqrt{32} = \begin{cases} 4+4\sqrt{2} > 0 \\ 4-4\sqrt{2} < 0 \end{cases}$$

$$x_0 = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-m)}{2(2)} = \frac{4+4\sqrt{2}}{4} = 1+\sqrt{2} \quad \text{مقدار ریشه مضاعف}$$

$$m+x_0 = 4+4\sqrt{2}+1+\sqrt{2} = 5+5\sqrt{2} = 5(1+\sqrt{2})$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$Z = \text{سن پدر} \quad Y = \text{سن فرزند بزرگتر} \quad X = \text{سن فرزند کوچکتر}$$

$$Z = 2Y, Y = 2X \Rightarrow Z = 2(2X) = 4X$$

$$Z + 22 = 2(X + 22) \Rightarrow Z = 2X + 22$$

$$2X + 22 = 4X \Rightarrow 2X = 22 \Rightarrow X = 11 \quad \text{هم‌اکنون سن فرزند کوچکتر ۱۱ سال}$$

$$Y = 2 \times 11 = 22 \Rightarrow 2 + 2 = 4$$

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

$$\text{مساحت مربع} = \frac{X \times X}{2} = \frac{X^2}{2}$$

$$\text{مساحت دایره} = \pi \left(\frac{2X}{\sqrt{4\pi}} \right)^2 = \pi \left(\frac{4X^2}{4\pi} \right) = X^2$$

$$\text{قطر مربع} = \sqrt{6} \quad \text{مساحت دایره} + \text{مساحت مربع} = \frac{X^2}{2} + X^2 = \frac{3}{2}X^2 = 9 \Rightarrow X^2 = 6 \Rightarrow X = \sqrt{6}$$

$$X^2 = a^2 + a^2 \Rightarrow 6 = 2a^2 \Rightarrow a^2 = 3 \Rightarrow a = \sqrt{3} \quad \text{طول ضلع مربع}$$

$$\text{محیط مربع} = 4\sqrt{3}$$

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{1}{X} + \frac{1}{X+2} = \frac{21}{10} \left(\frac{1}{X+2} \right)$$

$$\frac{2X+2}{X(X+2)} = \frac{21}{10(X+2)} \Rightarrow 20X+20 = 21X \Rightarrow X = 20$$

$$X = 20 \Rightarrow X+2 = 22$$

$$2+0+2+2=6$$

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

$$\text{محیط شکل} = (4 \times 9 + 4 \times 4)X = 52X$$

$$\text{مساحت شکل} = 49X^2 - 8X^2 + 4X^2 = 45X^2$$

$$45x^2 = 52x \Rightarrow 45x^2 - 52x = 0 \Rightarrow x(45x - 52) = 0$$

$$\begin{cases} x = 0 & \text{غ ق ق} \\ x = \frac{52}{45} & \text{ق ق} \rightarrow 52 + 45 = 97 \end{cases}$$

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

$$BE = 6, BC = 2EC$$

$$BC^2 = EC^2 + BE^2 \Rightarrow 4EC^2 = EC^2 + 6^2 \Rightarrow 3EC^2 = 36 \Rightarrow EC = 2\sqrt{3}$$

$$\text{مساحت مربع} = 6^2 = 36$$

$$\text{مساحت متوازی الاضلاع} = (6 + 2\sqrt{3}) \times 6 = 36 + 12\sqrt{3} = 12(3 + \sqrt{3})$$

$$\frac{\text{مساحت متوازی الاضلاع}}{\text{مساحت مربع}} = \frac{12(3 + \sqrt{3})}{36} = \frac{3 + \sqrt{3}}{3} = 1 + \frac{\sqrt{3}}{3}$$

۱۱۵. گزینه ۳ درست است.

فرض: شیر C استخر را در x ساعت پُر کند. دو شیر A و B هر کدام در 4 - x ساعت استخر را پُر می کنند. بنابراین در یک ساعت:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x-4} + \frac{1}{x-4} = \frac{1}{3}$$

$$\frac{x-4+x+x}{x(x-4)} = \frac{1}{3}$$

$$\frac{3x-4}{x^2-4x} = \frac{1}{3} \Rightarrow x^2 - 4x = 9x - 12 \Rightarrow x^2 - 13x + 12 = 0$$

$$(x-12)(x-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=1 & \text{غ ق ق} \\ x=12 & \text{ق ق} \end{cases}$$

$$\frac{1}{8} + \frac{1}{8} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{4} \text{ استخر توسط دو شیر A و B در یک ساعت پُر می شود}$$

دو شیر A و B استخر را در ۴ ساعت پُر می کنند.

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

الف- زمانی که درآمد شخص افزایش می یابد، در مورد کالاهای پست میزان تقاضا کاهش می یابد. همچنین چون قیمت کالا ثابت است در نتیجه منحنی تقاضا به سمت چپ جابه جا می شود. صفحه ۵۱ و ۵۲ کتاب درسی
ب- نهاده های تولید عبارتند از: منابع طبیعی، نیروی انسانی و سرمایه ها (مالی و فیزیکی) - مهم ترین عامل تولید، کارآفرین است زیرا کسب و کارها را راه اندازی می کند و ترکیب عوامل تولید را بر عهده دارد. صفحه ۲۷ کتاب درسی
(فصل ۱، درس ۳ - نهاده تولید، فصل ۲، درس ۵ - کالاهای پست)

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

الف- فرض ثابت بودن هزینه فرصت، دلالت به ثابت بودن شیب نمودار دارد. بنابراین، شکل مرز امکانات تولید به صورت خط راست می باشد. همچنین به طور کلی، نمودار مرز امکانات تولید دارای شیب نزولی و منفی است، پس نمودار خط راست با شیب منفی است. صفحه ۳۷ و ۳۸ کتاب درسی

ب- عوامل مؤثر بر تقاضای مصرف کننده عبارتند از: قیمت کالا، قیمت سایر کالاها (جانشین و مکمل)، درآمد مصرف کننده و سلیقه او. صفحه ۵۱ کتاب درسی

(فصل ۱، درس ۴ - مرز امکانات تولید، فصل ۲، درس ۵ - سایر عوامل)

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

الف- در قیمت ۳۰۰۰ عرضه و تقاضا با هم برابرند. در نتیجه نقطه تعادل می باشد. مقدار تعادلی معادل ۳۰۰ واحد و قیمت تعادلی ۳۰۰۰ می باشد. صفحه ۵۳ کتاب درسی

ب- ارزش مبادله در نقطه تعادل برابر است با:

$$P \times Q = 3000 \times 300 = 900,000$$

ج- در سطح قیمت ۴۵۰۰ با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا مواجه هستیم. صفحه ۵۳ کتاب درسی

(فصل ۲، درس ۵ - تعادل بازار)

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

شرکت های خودرویی به صورت انحصاری، بازار محصول رب گوجه فرنگی به دلیل تعداد زیاد تولیدکنندگان و مصرف کنندگان به صورت رقابتی، شرکت توانیر در ایران به صورت انحصاری و بازار فروشندگان آثار هنری در حراجی ها به صورت مزایده می باشند. صفحه ۵۳ کتاب درسی

(فصل ۲، درس ۵ - انواع بازار)

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

تومان $10,000 \times 300,000 = 3,000,000,000$ = درآمد سالانه واحد تولیدی

تومان $100,000,000 \times 12 = 1,200,000,000$ = خرید مواد اولیه

تومان $2,000,000 \times 12 = 24,000,000$ = اجاره سالانه کارگاه

تومان $10 \times 12 \times 2,000,000 = 240,000,000$ = دستمزد کارگران

تومان $1,200,000,000 + 240,000,000 + 24,000,000 + 500,000,000 = 1,964,000,000$ = کل هزینه های تولید

هزینه - درآمد = سود

تومان $3,000,000,000 - 1,964,000,000 = 1,036,000,000$ = سود

محاسبه سود ناشی از تولید صفحه ۸ کتاب درسی

(فصل ۱، درس ۱ - درآمد و سود)

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

الف- یکی از ویژگی های کارآفرین موفق، سازمان دهنده بودن او است. به کمک این ویژگی، منابع تولید را به شکل کارا هماهنگ و مدیریت می کند. صفحه ۶ کتاب درسی

ب- یکی از مزایای مالیاتی در مورد کسب و کارهای شخصی در ایران این است که فقط یک بار مالیات بر درآمد را پرداخت می کنند. صفحه ۱۵ کتاب درسی

(فصل ۱، درس ۱ و ۲، کارآفرینان - کسب و کار شخصی)

۱۲۲. گزینه ۴ درست است.

الف- هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما آن را هنگام انتخاب از دست داده اید. صفحه ۲۵ کتاب درسی

ب- تعاونی، کسب و کاری است که برای تأمین نیازمندی های اعضا تشکیل می شود. صفحه ۲۰ کتاب درسی

(فصل ۱، درس ۲ و ۳ - کسب و کار تعاونی - هزینه فرصت)

۱۲۳. گزینه ۳ درست است.

براساس جدول داده شده، رابطه بین قیمت و مقدار به صورت مستقیم است. بنابراین شاهد منحنی عرضه با شیب مثبت و صعودی هستیم. صفحه ۵۲ کتاب درسی

(فصل ۲، درس ۵ - فروشندگان یا عرضه کنندگان)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

ب) نادرست است زیرا هزینه‌های دررفته مهم نیستند و نباید بر تصمیمات تأثیر داشته باشند زیرا رفته‌اند و قابل بازگشت نیستند. صفحه ۲۹ کتاب درسی

د) نادرست است. زیرا پیچیده‌ترین کسب و کارها شراکت است و نه شرکت. صفحه ۱۷ کتاب درسی
(فصل ۱، درس ۳ - هزینه‌های دررفته - درس ۲ - کسب و کار شرکت، درس ۴ - کارایی و ناکارایی، فصل ۲، بازار - تعادل بازار)

۱۲۵. گزینه ۱ درست است.

خانوارها کالا و خدمات مورد نیاز خود را از بنگاه‌های اقتصادی خریداری می‌کنند تا رفع نیازشان شود و در مقابل، بنگاه‌ها عوامل تولید مانند: زمین، نیروی کار، سرمایه‌ها و کارآفرین را از خانواده‌ها اجاره یا خریداری می‌کنند. صفحه ۴۸ کتاب درسی
(فصل ۲، درس ۵ - جریان چرخشی ساده)

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

زمانی که در بازار شاهد وضعیت مازاد تقاضا یا کمبود عرضه هستیم، با افزایش قیمت (پیشنهاد برخی از مصرف‌کنندگان برای به‌دست آوردن کالا) شاهد کم شدن فاصله بین عرضه و تقاضا هستیم و نه کاهش آن. صفحه ۵۳ کتاب درسی
(فصل ۲، درس ۵ - تعادل در بازار)

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

انحصارگر غیر قانونی معمولاً با افزایش قیمت خود به مشتریان و رفاه جامعه ضرر می‌رساند و دولت‌ها مانع شکل‌گیری و تبانی آن‌ها با برخی از تولیدکنندگان می‌شود. صفحه ۵۴ کتاب درسی
(فصل ۲، درس ۵ - انواع بازارها)

۱۲۸. گزینه ۴ درست است.

معمولاً این افراد چون به فکر حفظ سود خود هستند، اگر کسی بخواهد با آن‌ها وارد رقابت اقتصادی شود، او را از پای درمی‌آورند. صفحه ۹ کتاب درسی
(فصل ۱، درس ۱ - کسب روزی حلال)

۱۲۹. گزینه ۲ درست است.

سهام‌داران با خرید مقدار معینی سهم، مالکیت نسبی در شرکت پیدا می‌کنند و به اندازه سهم خود در منافع و مسئولیت‌ها سهیم هستند و نه به‌صورت برابر. صفحه ۱۷ کتاب درسی
(فصل ۱، درس ۲ - کسب و کار شرکت)

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

سازمان تولید علاوه بر این که مالکیت محصول را در فرآیند تولید معین می‌کند، جایگاه عوامل تولید را نیز مشخص می‌کند. بر این اساس انواع کسب و کارها عبارتند از: شخصی، شراکت، شرکت، تعاونی، خیریه و غیرانتفاعی. صفحه ۱۴ کتاب درسی
(فصل ۱، درس ۲ - طرح مسئله)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

متن ارایه شده از کتاب ارزشمند «ترجمه تفسیر طبری» می‌باشد و توضیحات گزینه (۴) کاملاً درست است. توضیحات گزینه (۱) مربوط به کتاب تاریخ بلعمی، توضیحات دو گزینه دیگر بعضاً غلط هستند.

۱۳۲. گزینه ۳ درست است.

موارد (ج - ه) از ویژگی‌های نثر این دوره است.

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه غلط: ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود تقریباً هم‌زمان با طاهریان، نخستین دولت اسلامی ایران، پدید آمد.

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

چهار غلط موجود در متن و اصلاح آن‌ها:

زبان دری ← زبان پهلوی * درخت آسوریک ← یادگار زریران

یادگار زریران ← هزار و یک شب * دینی ← ادبی

۱۳۵. گزینه ۳ درست است.

توجه داشته باشید «دری» زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بوده است و پیش از آن، زبان پهلوی زبان رسمی دوران ساسانی بوده است.

۱۳۶. گزینه ۲ درست است.

«رودکی و شهید بلخی» به شعر غنایی قوت و استحکام بخشیدند. حماسه ملی ایران و شعر حماسی با «فردوسی» به اوج خود رسید.

۱۳۷. گزینه ۴ درست است.

اصلاح گزینه‌های غلط:

(۱) پیش از ورود ← پس از ورود

(۲) پارسی یا فارسی ← گروه زبان‌های ایرانی

(۳) زیادی ← کمی

۱۳۸. گزینه ۱ درست است.

موارد نادرست و اصلاح آن‌ها عبارتند از:

(الف) بعضی زمینه‌ها ← همه زمینه‌ها

(ج) رایج شده است ← هنوز رایج نشده است

(هـ) دوره سامانیان ← دوره سلجوقیان

۱۳۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد گزینه‌ها:

(۱) ترکیب‌سازی (روبه بازی) تضاد (روبه ≠ دام) شبکه معنایی (روبه - دام - روبه بازی)

(۲) کاربرد واژه کهن (گازر) شبکه معنایی (گازر - پوستین)

(۳) کاربرد واژه کهن (دستان) شبکه معنایی (دستان - دام - تزویر) (کمان - تیر)

(۴) کاربرد دستور تاریخی (مُرده کرد) شبکه معنایی (جان - تن)

توجه: شبکه معنایی (در قلمرو زبانی) با مراعات نظیر (در قلمرو ادبی) یکسان هستند. شبکه معنایی با حداقل دو واژه در نظر گرفته می‌شود و دامنه واژگان آن قابل افزایش است. از طرفی واژگانی که در یک شبکه معنایی قرار می‌گیرند می‌توانند رابطه تضاد نیز داشته باشند.

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد نادرست گزینه‌ها:

(۱) «زنبورخانه» به معنی لانه زنبور جزو ویژگی زبانی متن است.

(۳) واژه‌های «حلاوت - به لب بُرد» واژگان کهن نیستند.

(۴) بین واژه‌های «موشان - شاخ‌ها» هیچ‌گونه تضاد (مفهومی) یافت نمی‌شود.

۱۴۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی ویژگی فکری و ادبی گزینه‌ها:

(۱) ویژگی ادبی غلط است: هیچ تشبیهی در بیت مشاهده نمی‌شود.

(۲) ویژگی فکری و ادبی هر دو درست: «بساط» استعاره از زندگی.

(۳) ویژگی فکری بیت: توصیه به رضایت (مفهوم دیگر توصیه به توکل) - ویژگی ادبی: کنایه‌ای در بیت مشهود نیست (گلشن استعاره از دنیا)

(۴) ویژگی فکری و ادبی هر دو درست: «قطره آب» جان‌بخشی شده است.

۱۴۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی واژه‌آرایی - مجاز:

- (۱) واژه‌آرایی (در نظر - خیال) - فاقد مجاز
- (۲) واژه‌آرایی (کام - دم) مجاز: دمی برآرم $\Leftarrow$ دم به معنی لحظه‌ای، زمانی
- (۳) واژه‌آرایی (جان - تن) مجاز: اعضا $\Leftarrow$ وجود، تن
- (۴) فاقد واژه‌آرایی * مجاز: سر $\Leftarrow$ به معنی چشم (می‌توان «خفتگان» را مجازاً به معنی افراد غافل نیز دانست)

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی تکرار و تضادها:

- (۱) تکرار چو - چه * تضاد (قصر - غار) (تخت - پایان دیوار)
- (۲) تکرار خوان - خدا - جان * تضاد (فراخی - عیش، تن آسانی - کار به جانت آید)
- (۳) تکرار - ننگ - نام - چه - مرا * فاقد تضاد (در این بیت تناقض یافت می‌شود: نام از ننگ - ننگ از نام داشتن)
- (۴) تکرار راه - عالم * تضاد (راه - چاه)

۱۴۴. گزینه ۴ درست است.

بازبینی آرایه‌های هر گزینه:

- (۱) واج‌آرایی (آ - ج - ن) - هیچ واژه‌ای ایهام تناسب ندارد. گاهی «روی» به معنی نوعی فلز - چهره ایهام تناسب زیبایی ایجاد می‌کند.
- (۲) در بیت جان‌بخشی مشهود نیست - واج‌آرایی «نغمه حروف» (ش - ت)
- (۳) کنایه (جان‌افشانی به معنی ایثار جان) ولی هیچ واژه‌ای ایهام ندارد. گاهی «عشاق» به معنی پرده‌ای از دوازده پرده موسیقی ایهام دارد؛ پرده عشاق
- (۴) استعاره و جان‌بخشی (چشم رغبت) «تیر و سنان» استعاره از نگاه خشمناک - جناس (باز «گشوده» - باز «مجدداً»)

۱۴۵. گزینه ۲ درست است.

ارزیابی آرایه‌ها:

- (۱) حباب شوخ چشم: «شوخ چشم» کنایه از بی‌شرم و آزر، گستاخ - چون به «حباب» شخصیت انسانی داده شده است جان‌بخشی هم دارد.
- (۲) هیچ حسن تعلیل و اغراقی در دو بیت مشهود نیست.
- (۳) «دست» به معنای عضوی از بدن، حقیقت است - «کشتی» استعاره از وجود.
- (۴) تشبیه: رحمت حق به محیط (اقیانوس) - ولی واژه «محیط» ایهام تناسب دارد. ۱- اقیانوس ۲- پیرامون و فضا که معنای اول مورد نظر نیست و فقط معنای دوم پذیرفتنی است.

۱۴۶. گزینه ۱ درست است.

آرایه‌های خواسته شده:

- (۱) واج‌آرایی (آ - ن - د) فاقد استعاره (سیل فنا - خانه دل هر دو اضافه تشبیهی هستند).
- (۲) استعاره و تشخیص بر (چشم) واج‌آرایی (خ - ر)
- (۳) سرو روان استعاره از یار - استعاره و تشخیص هم دارد. (چون مخاطب واقع شده) واج‌آرایی (ذ - ر - ن - آ)
- توجه: در واج‌آرایی و واژه‌آرایی املای حروف متشابه تفاوتی ایجاد نمی‌کند.
- (۴) استعاره و تشخیص بر (جرس) واج‌آرایی (س - ش - ر - آ)
- توجه: تشخیص آرایه واج‌آرایی الزاماً نیازی به شمارش واج‌ها و انواع آن‌ها (صامت - مصوت) ندارد.

۱۴۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی موارد:

- (۱) «لعل» استعاره از دهان - تشبیه: سرشک چون یاقوت.
- (۲) «گل و خار» به ترتیب استعاره از خوشی و ناخوشی - روزگار مخالف استعاره و تشخیص دارد - فاقد تشبیه.

۳) استعاره و تشخیص (بخت بلند) «در» استعاره از: وصال، خوشبختی - تشبیه: سرها چون کسانی که حلقه بر در می‌زنند (در واقع تشبیه مرکب: سرها به دور این سودا - چون کسانی که دور حلقه در جمع می‌شوند)
۴) «آفتاب و ستاره» به ترتیب استعاره از محبوب حقیقی - محبوب دروغین * فاقد تشبیه.

۱۴۸. گزینه ۴ درست است.

فهرستی از آرایه‌های ناموجود:

حسن آمیزی - حسن تعلیل - ایهام - مجاز: بررسی هریک:

حسن تعلیل: دلیل اینکه عقل تمام دنیا را گشته و عاقبت به زادگاه خود برگشته، علاقه و مهر ثابتی بوده که در دل داشته است. (دلیل کاملاً منطقی)

ایهام: واژه‌های مشکوک به ایهام (گشت - بگردید) ولی چون هر یک فقط یک معنی دارند (گردش و چرخش) در نتیجه ایهام ندارند.

مجاز: واژه‌های مشکوک به مجاز (عالم - دل - سر) که چون در معنای حقیقی به کار رفته‌اند، در نتیجه مجاز نیستند. آرایه‌های موجود:

- جناس: پا - جا * بر - سر

- تضاد: سر - پا * عقل - عشق * پابر جا بود - بگردید

- تشبیه: سیلاب غم - گرداب خطر - عقل چو پرگار

- کنایه: پابر جا (ثابت) به سرباز آمد (مشتاق برگشت)

- واج‌آرایی: (گ - ر - آ)

- تشخیص: عقل - نقطه - پرگار جان‌بخشی دارند.

۱۴۹. گزینه ۱ درست است.

واژه‌های قافیه و نوع جناس آن‌ها:

۱) دیر - بر (فاقد جناس) ننشستم - بستم (فاقد جناس)

۲) سنگ - تنگ (اختلافی) دُر - پر (اختلافی)

۳) عجم - جم (افزایشی) را (ردیف)

۴) شاید - باید (اختلافی) بست (ایجاد کرد) بست (محکم کرد) (جناس تام)

۱۵۰. گزینه ۲ درست است.

هدف از طراحی چنین سؤالاتی با (گسترده‌گی کم) تقویت قوه‌ی شنوایی در جهت تشخیص اوزان اشعار است. با توجه به انتخاب اوزان همسان و سبک با کمی تمرین و تمرکز قطعاً به گزینه پاسخ خواهید رسید.

جهت افزایش اطلاعات اوزان گزینه‌ها عبارتند از:

الف، هـ) فعولن فعولن فعولن فَعْل

ب، د) مفاعیلن مفاعیلن فعولن

ج) مفتعلن مفتعلن فاعلن

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

موسیقی و آهنگ و نیز فضای عاطفی گزینه‌ها عبارتند از:

الف) عاطفی و ملایم (ب) غمگین و سنگین (ج) ملایم و با کشش (د) خشک و رسمی

هـ) شاد و طرب‌انگیز

توجه: ابیات و اشعار غنایی (عارفانه - عاشقانه) فاقد فضای خشک و رسمی ابیات تعلیمی هستند.

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

همان‌طور که متوجه شده‌اید، اساس تشخیص اوزان عروضی، خوانش روان و صحیح و موزون می‌باشد. لذا تا می‌توانید «بخوانید و بشنوید».

اوزان گزینه‌ها به ترتیب:

(۱) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

بیت سؤال و گزینه‌های ۲، ۳، ۴) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

توجه: نیازی به آشنایی شما دانش‌آموزان ساعی پایه دهم، با اوزان عروضی نمی‌باشد.

۱۵۳. گزینه ۳ درست است.

مفهوم گزینه‌ها:

(۱) توانایی درک اسرار الهی (۲) زیبایی اعجاب‌آور محبوب

(۳) قضاوت براساس عملکرد عقل کل (که قضاوت سطحی ندارد) (۴) لیاقت درک اسرار الهی را داشتن

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

مفهوم بیت سؤال و تمام گزینه‌ها: «تقارن خوشی و ناخوشی یا مع العسر یُسرا» می‌باشد ولی مفهوم گزینه پاسخ به: «هرچه از دوست می‌رسد نیکوست» اشاره می‌کند.

۱۵۵. گزینه ۱ درست است.

مورد (ه) با مفهوم «طلب نسیم جان‌بخش پیام محبوب» به‌عنوان مورد اضافه در نظر گرفته شده است.

تاریخ (۱)

۱۵۶. گزینه ۲ درست است.

داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی، قسمت‌هایی از شمال‌غرب هند را تصرف و آنجا را خراج‌گذار خویش کرد. حکومت موریان در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید و قلمرو خود را به سرتاسر هند، به‌جز قسمت‌های جنوبی آن، گسترش داد. (درس ۵ ص ۴۵)

۱۵۷. گزینه ۱ درست است.

در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به‌سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است. (درس ۵ ص ۴۶)

۱۵۸. گزینه ۴ درست است.

یونانیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند. مهم‌ترین این خدایان دوازده خدایی بودند که در کوه المپ جای داشتند و در رأس آنان، زئوس خدای آسمان و آذرخش بود. مردم هر دولت-شهر یکی از خدایان مستقر در المپ را به‌عنوان خدای محافظ شهر خود ستایش می‌کردند. در یونان باستان، نفوذ و قدرت کاهنان به‌مراتب کمتر از مصر و بین‌النهرین بود. (درس ۶ ص ۵۳)

۱۵۹. گزینه ۳ درست است.

دین مسیحیت در زمان امپراتور کنستانتین رونق بی سابقه‌ای یافت. در قرن اول قبل از میلاد، جمهوری رُم بر اثر رقابت سرداران جاه‌طلب دچار جنگ داخلی و آشفتگی شد. (درس ۶ ص ۶۰ و ۵۸)

۱۶۰. گزینه ۱ درست است.

در شهرهای موهنجودارو و هاراپا چندین بنای عمومی (پرستشگاه، حمام، انبار غله و...) یافت شد. (درس ۵ ص ۴۳)

۱۶۱. گزینه ۲ درست است.

تمدن بین‌النهرین بر تمدن‌های پس از خود، از جمله تمدن ایران در زمان هخامنشیان و نیز تمدن یونان باستان، تأثیر به‌سزایی گذاشت. (درس ۴ ص ۳۸)

۱۶۲. گزینه ۳ درست است.

تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی: مردمانی که برای نسل‌های متوالی، سرگذشت مشترکی داشته و سالیان طولانی در شادی‌ها و تلخ‌کامی‌ها و موفقیت‌ها و شکست‌ها هم‌شریک بوده‌اند، به‌طور طبیعی به سرزمین و گذشته خود، علاقه و دلبستگی دارند. از این‌رو، آگاهی افراد جامعه از گذشته مشترکشان، باعث خودآگاهی و یگانگی بیشتر آنان می‌شود. (درس ۱ ص ۱۰)

۱۶۳. گزینه ۴ درست است.

مردمان بین‌النهرین و مصریان باستان، در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند. (درس ۲ ص ۱۳)

۱۶۴. گزینه ۲ درست است.

تعدادی از آثار و بناهای تاریخی کشور عزیزمان ایران، مانند مردان نمکی زنجان و تمدن جیرفت در استان کرمان به صورت تصادفی کشف شده‌اند. (درس ۳ ص ۲۵)

۱۶۵. گزینه ۱ درست است.

به گمان برخی باستان‌شناسان، سومریان مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است. بعضی از این لوح‌ها حاوی آثار ادبی بلند، مانند افسانه گیل‌گمش است. (درس ۴ ص ۳۶)

جغرافیای ایران

۱۶۶. گزینه ۴ درست است.

علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند و جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت و فعالیت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد. فرضاً چگونه منابع معدنی یک ناحیه در شکل‌گیری شهرهای صنعتی تأثیر دارد؟ و ... بنابراین گزینه ۴ مفهوم اقتصاد را مطرح می‌کند نه جغرافیای اقتصادی. سایر گزینه‌ها مفهوم شاخه‌ای از جغرافیا را مطرح می‌کند.

۱۶۷. گزینه ۳ درست است.

در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند؛ به‌طور مثال یک روستا را در نظر بگیرید که خاک، آب، سرمایه و نیروی انسانی آن بر نوع اشتغال آن اثر می‌گذارد و بالعکس. این روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به‌صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود. به عنوان مثال دیگر تصویر میدان آزادی و پدیده‌های مجاورش در طول زمان ۳۰ ساله با تغییرات پیوسته‌ای (افزایش جمعیت شهر تهران، افزایش قیمت زمین و...) همراه شده است که روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری را همراه دارد.

۱۶۸. گزینه ۲ درست است.

عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است: الف: درک توان‌ها و ظرفیت‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها که تعادل محیط را در بلندمدت حفظ می‌کند. (مانند احداث منطقی صفحات خورشیدی برای تولید برق) ب- نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها که منجر به مشکلات بسیاری برای انسان و محیط خواهد شد. (مانند بهره برداری وسیع، دست‌کاری نابخردانه از محیط و...)

۱۶۹. گزینه ۱ درست است.

در فرآیند پژوهش در جغرافیا، پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات که در مرحله سوم یعنی جمع‌آوری اطلاعات انجام می‌شود، مرحله پردازش یا گام چهارم یعنی حذف اطلاعات غیر ضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات انجام می‌شود.

۱۷۰. گزینه ۴ درست است.

در مرحله آخر یا پنجم، پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد. در صورتی که فرضیه یا فرضیه‌های یک پژوهشگر رد شود، پژوهشگر نباید دلسرد شود و پژوهش خود را بیهوده پندارد، زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده‌اند یا در آینده مواجه خواهند شد پاسخ می‌دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می‌کند. بنابراین اگر پژوهشگری قصد داشته باشد موضوع مشابهی را مطالعه کند، رد فرضیه‌های این پژوهش می‌تواند در گام اول به عنوان پیشینه مفیدی برای پژوهشگر باشد.

۱۷۱. گزینه ۱ درست است.

موقعیت نسبی پدیده‌هایی را مطرح می‌کند که ارزش اعتباری دارد و دائمی نیست. به عنوان مثال ظرفیت اقتصادی بازار ماهیان خاویار، یا صادرکردن انرژی و ... اما موقعیت مطلق ارزش ثابتی را مطرح می‌کند که در طی زمان تغییر نمی‌کند. مانند دسترسی به آب‌های آزاد و شکل ساحل، مجاورت با مدار راس السرطان و...

۱۷۲. گزینه ۱ درست است.

ایران کشور وسیعی است که حدود ۸۷۵۵ کیلومتر، مرز مشترک سیاسی با همسایگانش دارد و با ۱۵ کشور مرز خشکی یا آبی دارد. ایران طولانی‌ترین مرز را با عراق (در غرب) و کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان (در شمال غرب) دارد. از نظر طبقه‌بندی مرزها ۴۷/۳ درصد مرزها خشکی، ۳۰/۸ درصد مرزها آبی یا دریایی و ۲۱/۹ درصد مرزها به صورت رودخانه‌ای است.

۱۷۳. گزینه ۲ درست است.

بر روی رودهای حوضه زاگرس، سدهای متعدد احداث شده است. این سدها برای جلوگیری از طغیان رودها، تولید برق آبی، تنظیم آب مورد نیاز برای آبیاری اراضی کشاورزی، استفاده‌های صنعتی و یا تأمین آب مورد نیاز شهرها و روستاها احداث شده است. (عملکرد مثبت انسان در محیط طبیعی) اما شهرهای متعددی نیز در کناره رودها گسترش یافته است که باعث برهم خوردن تعادل جریان رودها بر اثر دست‌کاری‌های انسانی (مثل دیواره‌بندی، مجر سازی، پل سازی، پوشاندن روی رودها و ورود فاضلاب‌های شهری) در نواحی شهری شده و رودها را وادار کرده است که در مناطق شهری از بستر تعیین شده، تجاوز کنند و طغیان یا سیلاب را به شهرها تحمیل نمایند. نمونه‌های متعددی از این سیلاب‌ها در زاگرس در استان‌های لرستان و ایلام طی سال‌های اخیر مشاهده شده است. این نوع دست‌کاری انسانی در تشدید طوفان و گرد و غبار نیز تاثیر داشته است. (عملکرد منفی انسان)

۱۷۴. گزینه ۳ درست است.

گنبد نمکی توده‌ای از نمک به شکل تقریباً گنبدی که بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کمتر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود بالا می‌آید. (در حالت جامد). این عارضه در واحد زاگرس در غرب و جنوب‌غربی کشورمان قرار دارد. در مقابل گل‌فشان‌ها معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی شکل و در برخی جاها به صورت حوضچه‌های مملو از آب و گل مشاهده می‌شوند. گل‌فشان‌ها به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آیند. این عارضه نیز عمدتاً در جنوب‌شرقی کشورمان استقرار دارد. بنابراین طول جغرافیایی این عارضه بیشتر از گنبد نمکی است.

۱۷۵. گزینه ۴ درست است.

تشکیل دشت‌ها علل مختلفی دارد. در این جا ۴ منشأ مطرح شده است: ۱- هنگام چین‌خوردگی؛ ۲- انباشت مواد حاصل از فرسایش؛ ۳- انحلال مواد آهکی؛ ۴- حاصل دوران‌های زمین‌شناسی گذشته و بسیار قدیمی؛ اما تغییرات اقلیمی که در دهه‌های اخیر تشدید شده است باعث تشکیل دشت‌ها نمی‌شوند، بلکه در تغییرات دشت‌ها تأثیرگذار هستند.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۷۶. گزینه ۲ درست است.

تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این رو هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند؛ اما همه پدیده‌های اجتماعی، بعد محسوس و عینی ندارند. پدیده‌های اجتماعی را از جهت عینی و محسوس بودن یا ذهنی و نامحسوس بودن نیز می‌توان در یک طیف قرار داد. (درس ۴- فصل ۱- ص ۲۸)

۱۷۷. گزینه ۴ درست است.

- عدالت اجتماعی - ذهنی و کلان

- هدیه دادن برای روز تولد یک دوست - عینی - خرد (درس ۴- فصل ۱- ص ۲۸)

۱۷۸. گزینه ۳ درست است.

«نهاد اجتماعی»: مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند. هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیر قابل قبول را طرد می‌کند. مثلاً نهاد اقتصاد، راه درست و مقبول یا کژراهه‌های به دست آوردن ثروت را در جهان اجتماعی تعیین می‌کند. خانواده، تعلیم و تربیت، سیاست و اقتصاد از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی‌اند. (درس ۴- فصل ۱- ص ۳۱)

۱۷۹. گزینه ۲ درست است.

- بیکاری فردی که خود شایستگی و مهارت لازم را ندارد. = بیکاری به عنوان پدیده خرد

- بیکاری افراد یک شهر که سیستم اطلاع‌رسانی مناسبی در شهر آن‌ها وجود ندارد. = بیکاری به‌عنوان پدیده میانه
 - بیکاری در سطح یک کشور که به‌دلیل معضلات مدیریتی به‌وجود آمده است. = بیکاری به‌عنوان پدیده کلان
 (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۷)

۱۸۰. گزینه ۱ درست است.

- لایه‌های عمیق: بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند. - بخش‌هایی که به‌آسانی تغییر می‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. - نقش حیاتی و اساسی ندارند. - تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.

- لایه‌های سطحی: بخش‌هایی از جهان اجتماعی به‌آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید می‌آورد. - بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند. - تأثیرات محدودتری دارند و هم بیشتر در معرض تغییراند. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۹ و ۳۰)

۱۸۱. گزینه ۴ درست است.

- نماد = دفتر - قلم - دانش‌آموز - کلاس و...
 - ارزش = دانایی بهتر از نادانی است.
 (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۳۱)

۱۸۲. گزینه ۳ درست است.

- جهان‌های اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های کلان خود، متنوع‌اند.
 - جوامع در نگاه تک‌خطی شبیه به یک نوع موجود زنده‌اند. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۷ و ۳۸)

۱۸۳. گزینه ۱ درست است.

ضرب‌المثل مذکور به معنای بودن تنها یک مسیر برای پیشرفت جوامع است، که به نگاه تک‌خطی در تاریخ اشاره دارد.
 (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۸)

۱۸۴. گزینه ۲ درست است.

- زندگی اجتماعی انسان‌ها برخلاف زندگی سایر موجودات زنده، متنوع است و صورت‌های گوناگون دارد. (درست) - صفحه ۳۵
 - نظم و همکاری حیواناتی که به‌صورت جمعی زندگی می‌کنند، طیّ عصرهای متمدنی تغییر می‌کند. (نادرست) - صفحه ۳۴
 - مردم‌شناسان غربی، جوامع ابتدایی را متعلق به گذشته بشر می‌پنداشتند که در دوران کودکی یعنی مراحل اولیه رشد خود باقی مانده‌اند. (نادرست) - صفحه ۳۵

- جهان اجتماعی شکل یکسانی ندارد و همواره تغییرات و تفاوت‌هایی در آن به‌وجود می‌آید. (درست) - صفحه ۳۶
 (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۴ - ۳۵ - ۳۶)

۱۸۵. گزینه ۱ درست است.

عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه تک‌خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۸)

۱۸۶. گزینه ۴ درست است.

- تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
 - تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
 - تغییرات در میزان جمعیت، تغییر در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی است پس از جنس تغییراتی است که در یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۶ - ۳۷)

۱۸۷. گزینه ۱ درست است.

مردم‌شناسی به مطالعه جوامع ساده و ابتدایی می‌پرداخت. وقتی مردم‌شناسان بنا به وظیفه حرفه‌ای خود، با فرهنگ‌های غیر

غربی مواجه شدند، به پیچیدگی و عمق آن‌ها و اشتباه جامعه‌شناسان غربی پی بردند. از این‌رو، یکی از مهم‌ترین انتقادهای به خودمداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۵)

۱۸۸. گزینه ۳ درست است.

- خصوصیات جهان اجتماعی: اعضای مختلفی دارند (الف)، نظم (ب)، اعضا در ارتباط با یکدیگر هستند. (ج)، شکل‌گیری بر اساس آگاهی و اراده (ه)

- خصوصیات موجودات زنده: اعضای مختلفی دارند (الف)، نظم (ب)، اعضا در ارتباط با یکدیگر هستند. (ج)، نظم آن‌ها تکوینی است (د) (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۲۱ - ۲۲ - ۲۳)

۱۸۹. گزینه ۴ درست است.

- نظم جهان اجتماعی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد = پدیده اعتباری (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۱۸)
- زلزله یا خشکسالی پدیده‌های طبیعی‌اند و تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند = گستره جهان اجتماعی (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۲۲)

- پیامد ارتباط میان اجزای و لایه‌های جهان اجتماعی است = نهاد اجتماعی (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۳۰)
- دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است؛ ولی خود به آن آگاه نیست و از آن بهره‌ای نمی‌برد. = اهمیت بُعد ذهنی پدیده‌ها (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۸) (درس ۳ و ۴ - فصل ۱ - ص ۱۸ - ۲۲ - ۲۸ - ۳۰)

۱۹۰. گزینه ۲ درست است.

- هر جامعه‌ای، شیوه معین احوال‌پرسی از دیگران را دارد. ← هنجار اجتماعی
- پدیده اجتماعی ← آن‌چه با هم پدید می‌آوریم.
- کنش اجتماعی ← برای شناخت عمیق آن لازم است کمی بیشتر به واژه دیگران اندیشید.
- انتقال ارزش‌ها به افراد از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه ← جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۲ - ۱۳ - ۱۴)

منطق

۱۹۱. گزینه ۲ درست است.

شاید امروز بیاید، ارسطو کاشف منطق، ایران من، او که آمد، مردم آزاری مکن، من اگر نیکم اگر بد، کتاب داستان، دل قوی دار، تصور هستند. ما با هم متحدیم، این کلاس بزرگ نیست، توانا بود هر که دانا بود، نه آنی که می‌گویی، تصدیق هستند.

۱۹۲. گزینه ۳ درست است.

مسکن در صورت عدم حرکت‌گذاری به دو صورت مَسْکَن و مُسْکَن خوانده می‌شود که می‌تواند منجر به مغالطه نگارشی کلمات بشود.

۱۹۳. گزینه ۴ درست است.

در این جمله، اداره به دلالت التزام به کار رفته است و منظور از اداره، کارمند اداره است که اغلب با اداره ملازم است.

۱۹۴. گزینه ۲ درست است.

مرجع ضمیر «او» در این جمله مشخص نیست.

۱۹۵. گزینه ۱ درست است.

این میز، جزئی است و خانه این کوچه و درختان پارک، هر دو کلی هستند.

۱۹۶. گزینه ۴ درست است.

اگر دو مفهوم کلی تمام مصادیق‌شان مشترک باشد، رابطه آنها تساوی است که دو دایره منطبق بر هم نشان‌دهنده آن است و اگر هیچ مصادیق مشترکی نداشته باشند، رابطه آنها تباین است. اگر دایره مصادیق یک مفهوم نسبت به دیگری عام‌تر باشد نشان‌دهنده رابطه عموم و خصوص مطلق است.

۱۹۷. گزینه ۳ درست است.

رابطه جاندار و گیاه، عموم و خصوص مطلق است، زیرا جاندار عام‌تر از گیاه است. رابطه گیاه و جامد نیز، تباین است، زیرا هیچ مصداق مشترکی ندارند.

۱۹۸. گزینه ۲ درست است.

در یک طبقه‌بندی، اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به یکدیگر رابطه تباین داشته باشند و هر مفهوم با مفهوم زیر مجموعه خود رابطه عموم و خصوص مطلق دارد.

۱۹۹. گزینه ۱ درست است.

رابطه تهرانی و دختر و همچنین رابطه فلزی و شیشه‌ای، عموم و خصوص من وجه است. رابطه درخت و میوه، تباین است.

۲۰۰. گزینه ۳ درست است.

تعریف میوه از طریق ذکر مصادیق صورت گرفته است.

۲۰۱. گزینه ۴ درست است.

تعریف انسان به صورت مفهومی و از طریق ذکر مصادیق صورت گرفته است.

تعریف مسجد از طریق مفهومی و لغوی انجام شده است.

تعریف قضیه به صورت مفهومی و از طریق ذکر مصادیق است.

۲۰۲. گزینه ۲ درست است.

در تعریف مفهومی ابتدا ویژگی مشترک و سپس وجه اختصاصی مفهوم مجهول ذکر می‌شود و در تعریف لغوی نحوه شکل‌گیری یک مفهوم بیان می‌شود. تعریف از طریق ذکر مصادیق برای مواردی مناسب است که بتوان مصادیق آن مفهوم را به افراد معرفی کرد.

۲۰۳. گزینه ۳ درست است.

از میز تنها برای غذا خوردن استفاده نمی‌شود، ممکن است برای کارهای دیگر نیز استفاده شود و همچنین به جز میز، از اجسام دیگر مانند سفره و ظرف نیز می‌توان برای غذا خوردن استفاده کرد.

۲۰۴. گزینه ۱ درست است.

تعریف جیوه و آینه، مانع نیست و تعریف کتاب نیز شرط واضح بودن را ندارد.

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

تمام مربع‌ها چهارضلعی هستند ولی به جز مربع، اشکال دیگر نیز چهارضلعی هستند پس مانع نیست و تمام مسلمانان نیز انسان موحد هستند ولی مسیحیان و یهودیان نیز موحد هستند، پس این تعریف نیز مانع نیست.